

რამ ეს გაზეთი სიმშინის ცენტრს ხედავს არა მთავრობის ინიციატივაში, არამედ გერმანიის სამრეწველო წრეების არაოფიციალურ ნაბიჯებში. მემარჯვენე პრესა პირიქით. დიდი თავდაპირველობით ლაპარაკობს მოლაპარაკებისათვის ახალი ნაბიჯების შესახებ. გაზეთი „ცეტი“ აცხადებს, მოლაპარაკება შესაძლებელია მხოლოდ მაშინ, როდესაც საფრანგეთი დამარცხებულად იგრძნობს თავის თავს გერმანელების პასიური წინააღმდეგობით.

საფრანგეთის პროტესტი

მთავრობის 14 აპრილი. საფრანგეთის უმაღლესმა კომისარმა სტამბოლში გადასცა ოსმალეთის გენერალს პროტესტი ანგორის ეროვნული კრების მიერ ჩესტერის კონცესიის პროექტის მიღების წინააღმდეგ.

ახალი ამბები

1-ლი სამალაჩიო ყრილობა. ქართველ ექიმთა და ბუნებისმეტყველთა საზოგადოება იწყვეს სრულიად საქართველოს პირველ სამალაჩიო ყრილობას აპრილის 20 დღის 11 საათზე. ყრილობის ბინა—ანისტასიევის ქუჩა № 22 ბაქტერიოლოგიის აუდიტორიაში.

ქალაქ გორის აღდგენა სრულიად საქართველოს კომისართა საბჭოს დადგენილებით მარტის პირველ რიცხვიდან დაიწყებულია მთავარი კომიტეტი მიწის ძირისაგან დაიგრეთ ქალაქ გორის და მისი რაიონის აღსადგინებლად. კომისართა სამუშაო დაიწყო საქირი თანხა აღნიშნული კომიტეტის საორგანიზაციო ხარჯებისათვის. კომიტეტი უკვე მოწყობილია და შეუდგა პრაქტიკულ მუშაობას, მაგრამ მარტო მთავრობის ღონისძიებანი და საშუალება არაა საქმარისი განზრახული მიზნისათვის. მთავარი კომიტეტის მიერ მოწყობილია შემოწირულობათა ფართი ორგანიზაცია.

კომიტეტი მოუწოდებს ყველას, გაილოს შედეგებისდაგვართ თავისი წვლილი. განათლების კომისარიატმა დაგზავნა ყველგან აღნიშნული მოწოდება.

ბირჯა. ოკროს ფული დაეცა. სპექულიანტებში დიდი პანიკა. უკანასკნელ საათს ოკროს ფულნიანი ღირდა 8 მილიონ ნახევრათ. აგრედვე დაეცა ოსმალური ლირაც.

ოვანეს თუმანიანის დაკრძალვა. კვირას 15 აპრილს მოხდება დაკრძალვა სომხების პოეტ ოვანეს თუმანიანის ნეშის ხოჯივანქის სასაფლაოზე. შეადრეს თუმანიანის ნეშტს გამოასვენებენ ჰიარტრუსის შენობიდან, პეტრე დიდის ქუჩა № 6.

საქართველოს მწერალთა კავშირის კონფერენციის დახრულება. 13 აპრილს დასრულდა საქართველოს მწერალთა კავშირის კონფერენცია. არჩულ იქმნა ახალი პრეზიდიუმი.

ავღაბების ხიდის რემონტი. სააღმშენებლო განყოფილება შეუდგა ავღაბების ხიდის შეკეთებას. წინორის წყლით ჩამოტანილ იქმნა საქირი მასალა.

მოკრიზი უკონაი.

საბჭოთა რესპუბლიკების ურთიერთობა. როგორც მოსალოდნელი იყო ნაციონალური საკითხის სფეროში შექმნილმა მდგომარეობამ გამოიწვია კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელთა და კონფერენციათა მიერ გარკვეული ყურადღება. ჩვენ შეგონდა გვგავრობა და ვამტკიცებდით, რომ ცხოვრება გამოწვევებდა. კომპარტიის შეკრძომებს თუ დაუდგრობას, რომელმაც თავი იჩინა ერთა ურთიერთობის საკრებში საერთოდ და განაპირა ქვეყნების ნაციონალურ პოლიტიკაში ვერძოდ.

ისტორიამ იცის, რომ დიდ პიროვნებათა გვერდით, ხშირად ყოფილა გაუსწორებელი ინტრიგანები, რომელნიც დიდ მოვლენების მიმდინარეობაში ეძებენ პატარა საკბილოს ვიწრო ინტერესების დასაკავყოფილებლად. რევოლუციის პროცესი საჭიროა განიწმინდოს მაგნე ელემენტებით, რომელნიც შოგინისტურ საქმეს ემსახურებინან.

პოლიტიკურად და ზნეობრივად შავი ელემენტები საქართველოში საბჭოთა წყობილების დამყარებისას, გამოეგრენ თავის ბუნაგიდან და ჩვეულებრივი ვარის კაცის დანახვისას მოეჩვენათ ლუხის ვარის კაცი, რომელიც ვითომდა მათ დაუბრუნებდა ძველ პროფესიას ჩაგრულთა ბედის მართველობისას. ასეთ ელემენტებისათვის „ბოლშევიკური ძალა დასახული იყო ნაცნობ ძალად და შექმნილი მდგომარეობით ზოგმა კიდევ შესძლო თავის ცხოვრების ჩარხის წალბა მოტრიალობა. ორმა წელმა საქმაოდ ნათელი ვახდა ასეთი „მოდვაწილის“ ფიზიანობა და კომუნისტურმა პარტიამ უკვე გახსნა მორიგი ფრონტი მათ წინააღმდეგ.

როგორც საქართველოს, ისე რუსეთის კომუნისტურმა პარტიამ, უკანასკნელად გეროვანი ყურადღება მიაქციეს ნაციონალურ საკითხს. ჩვენ გვეჩინდა შემთხვევა აღგვეჩინა ამბ. კამენევისა და ლ. ტროცკის შეხედულებანი ამ საკითხის შესახებ. ეხლა შეგს წინაშეა ჩვენი თანამემამულის ამბ. **სტალინი**ს თვისებები ნაციონალური საკითხის შესახებ, რომელიც მოწონებულია რუსეთის კომპარტიის ცეკას მიერ. ამ თვისებებს დიდი მნიშვნელობა აქვს, რამდენათაც იგი ოფიციალურადაც რუსეთის კომპარტიის ცეკას აზრს გამოხატავს.

თვისებები აღნიშნავს, რომ კაპიტალიზმის განვითარებამ შექმნა პრობლემა ერთა დაახლოებისა, დაკავშირებისა. კაპიტალიზმის განვითარებამ ერთა შორის დაამყარა მკვიდრო ურთიერთობა. ეს მოვლენა თავის თავად პროგრესულია, რადგან ის

თანხა ფულათ მილიციის თანამშრომლებისათვის დღეში ორი გირვანქა პურის უფასოთ დასარგებლად. — **სახლად გაეყვანა ხორბლეულობის აკრეფა** ტფილისის მახრის აგრონომიულ ქვეყნყოფილების და დამთეს კომისიის ცნობით, მარტამდის აკრებილია: ხორბალი—5,000 ფ. ქერი—1,230 ფ. და სიმინდი—6,300 ფუთი. — **შუამდგომლობა.** ამიერ-კავკასიის რკინის გზის მომხმარებელ საზოგადოებამ რკინის გზის

ღვინის გაცვლა მარლზე. სამაზრო სასურსათო განყოფილებამ დააკავშირებლა მუღანის რელიორაციის განყოფილების შეამდგომლობა რათა მარლზე გადაცვილი იქმნეს ღვინო.

ნაძალადევის გამწვანება. სააღმშენებლო განყოფილება შეუდგა ნაძალადევის გამწვანებრებას. შეკეთებულ იქმნება ქუჩები, სახლები და სხვა.

შელავთი წერილებზე. წითელ-არმიელნი და სახლვით დაწესებულების მოსამახურენი სარგებლობენ შელავთით ფოსტის წერილებზე.

შოფერების თავგასულობა. საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობამ გამოსცა განსაკუთრებული ბრძანება შოფერების უპასუხისმგებლო მოძრაობის გამო.

შტატების 80 პროც. შემცირება. სატყეო საბჭომ დაადგინა რესპუბლიკის მასშტაბით სატყეო მმართველობის შტატები შემცირებულ. იქმნას 30 პროცენტი განსაკუთრებით შტატების შემცირება შეეხება ტყის მცველებს. შტატში დარკვეულ ტყის მცველებზე დაკისრებული იქმნება დაბალ ტენიკურ ფუნქციების ასრულება და ტყეების საერთო მეთვალყურეობა, ტყეების დაცვის მოვალეობა დაკისრება ადგილობრივ მცხოვრებლებს და აღმასკომებს. მეტყეეებს და მათ თანამშრომლებს დაევალება სატყეო საქმეების საერთო ხელმძღვანელობა, სატყეო მეურნეობის მოწესრიგება და ტყეების მეთვალყურეობა.

ხატველი ხტავიკია. სატყეო საბჭომ, მიიღო რა მხედველობაში სტატისტიკის მნიშვნელობა სატყეო მეურნეობისათვის, დაადგინა ტყეების სტატისტიკური მასალების დაზუსტების კონცენტრაცია მოხდეს ცენტრში, სატყეო განყოფილებასთან საეცილისტ მეტყეეე ხელმძღვანელობით.

მილიციის თანამშრომლებისათვის უფასო პურის დარიგება. ტ.უ. აღმასკომის პრეზიდიუმმა დაადგინა ეძლიოს სამმართველოს განყოფილებას აღმასკომისა საწყობიდან პურის ფევილი, ან საქმარ

ამზადებს მატერიალურ ნიღავს მსოფლიოს მომავალი სოციალისტური მეურნეობისათვის. ამავ დროს კაპიტალიზმის განვითარებამ შექმნა ერთა დამონების ფაქტები. ერთა ურთიერთობამ მიიღო არა თანასწორობა, არამედ დამონებულთა და დამონებულთა ურთიერთობის ხასიათი. ამ რიგე გამაფრთხილებელ ტენდენციასთან ერთად იზრდებოდა ტენდენცია გაერთიანების ძალმომრეობითი ფორმების დამხმარეობისა...

სტალინის აზრით უპირისპირდებოდა მხოლოდ დამარტ იმპერიალისტური პოლიტიკის მიერ გამოწვეული რეაქცია, რომელიც მიმართული იყო „გაერთიანების ძალმომრეობითი ფორმების დამხმარეობისა“. ლოლიკურად ამბ. სტალინის აზროვნება იმ მთავარ დებულებას ემყარება, რომ კაპიტალიზმი იმპერიალიზმს ვარეშე შესძლებდა ნაციონალურ ერთულთა ასიმილაციას. ისტორიულად სულ სხვა სურათია ჩვენს თვალწინ. მართალი რომ იყოს ამბ. სტალინის დებულება, მაშინ ასიმილაციის პროცესი უნდა მოხდარიყო ყოველ შემთხვევაში ისეთ ნაციონალურ ერთულთა შორის, რომელნიც ურთიერთშორის იმპერიალისტურ პოლიტიკის ნიღავზე არ იდგნენ.

ცხადია, თუ მეტროპოლიური და კოლონიური ურთიერთობა ქმნის მხოლოდ დეცენტრალისტურ ტენდენციას, აღვივებს ნაციონალურ თვითშეგნებას და ხელს უწყობს პარტიკულარულ შეგნებას, ის ენრი, რომელიც ურთიერთშორის დამონებულნი და დამონებულნი არ ყოფილა, უნდა დაქვემდებარებოდა გამაფრთხიანებელ, ცენტრალისტურ ტენდენციას.

აღნიშნული თვალსაზრისით, თუ შეიძლება ახსნილ იქნეს ინდოეთის, ეგვიპტის, აფრიკის ქვეყნების დეცენტრალისტური მიმართულება, როგორც რეაქცია იმპერიალისტური პოლიტიკის წინააღმდეგ, არ შეიძლება აიხსნეს **გაფრთხიანებლობა** გერმანეთისა და ინგლისის, ინგლისისა და საფრანგეთის და მთელი იმ ქვეყნების, რომელნიც არც მონისა და არც პატონის როლში ყოფილა მოვლენილი კაპიტალიზმის განვითარების ვასწვრივ.

მთავარი შეცდომა, როგორც ხსენებული თვისებების, ისე უკიდურესი კოლექტივისტური და ინდივიდუალისტური თეორიების მასში მდგომარეობს, რომ ისინი მხოლოდ ერთი კუთხიდან ავირდებიან სოციალ დინამიკას და ამდენადვე ვერ ამჩნევენ იმ ორ მხრივ პროცესს, რომლითაც ხასიათდება საზოგადოების განვითარება. ეს განვითარება კი იტვს, როგორც ინტერალურ, ცენტრალურ ტენდენციას ისე დიფერენციალურ, დეცენტრალისტურ ტენდენციას.

სახლად გაეყვანა ხორბლეულობის აკრეფა ტფილისის მახრის აგრონომიულ ქვეყნყოფილების და დამთეს კომისიის ცნობით, მარტამდის აკრებილია: ხორბალი—5,000 ფ. ქერი—1,230 ფ. და სიმინდი—6,300 ფუთი. — **შუამდგომლობა.** ამიერ-კავკასიის რკინის გზის მომხმარებელ საზოგადოებამ რკინის გზის

გაზეთი მამ

კულტურის დეცენტრალიზაცია ქართველებს იმ თავიდანვე დაგვიჭდა კულტურის უცნაური ცენტრალიზმი. პროვინციიდან ყველა დედაქალაქში გადაბარდა.

ამ ეამად საქართველოს ყოველგვარი კულტურის საქმე და მუჯისცემა ტფილისში მომწყვედულა, ტფილისში სადგრობას, საქართველოს მშრომელი ხალხის 80 პროც. პროვინციებსა და დაბნეულებში სცხოვრობს, საქართველო სოფლიურა—იგი მიწის მუშის ქვეყანაა უმთავრესად.

საქართველოს ქალაქები გერჯერობით ისევ საადმინისტრაციო ცენტრებს წარმოადგენენ და არა საეპრო-სამრეწველო რაიონებს.

საქართველოს პროვინცია—საქირობებს უდიდეს მზრუნველობას. სოფლური საქართველო მოითხოვს ინტელიგენციის კადრს, ინტელიგენციის საქმიანობას, ინტელიგენციის მის წიაღში ყოფნას. საქართველოს კულტურულ-ნივთიერი წარმატება სოფელი უნდა დაიწყოს, სოფლის გამოთვლებზე და გათვითცნობიერება საქართველოს აღორძინების საწინადაცია, სოფლის იმ პრიმიტივობაში დატოვება, რომელშიც ამ ეამად არის—საქართველოს უარისყოფაა, საქართველოს დამლუკველია.

ამ წერილში ჩვენ ვლაპარაკობთ განსაკუთრებით პროვინციულ ქალაქებზე. ვაზ. „ტრიბუნამ“ მეთაური უძენდა ქუთაისის აწმყო უწყვი და მასინჯ ვითარებას. თუ რა დიდი და ისტორიული იყო ქუთაისის როლი ახლო წარსულში ეს მოაზროვნე საქართველომ ზედმიწევნით უნდა უწყვიდეს. რუსი იმპერატორის რეჟიმის დროს ქუთაისი იყო ქართულ პოლიტიკურ აზროვნების და სამშობლოზე მზრუნველობის ურყევი არსენალი.

სომხის ბურჟუაზიამ ვორანცივის დროს ჩვენ ტფილისიდან ასე თუ ისე გამოგვამევა, ჩვენ გავმარდით ქუთაისში, ქუთაისი დარჩა წმინდა ქართულ ქალაქად, ქუთაისი იწყებდა ყველა ქართულ საქმეებს და ქუთაისიდან იღებდა მთელი საქართველო ბრძოლის დირექტივებს, ქუთაისში ორი სამი ყოველდღიური ბეჭედილი ორგანი არსებობდა, ქუთაისი იმ შტაბი იყო, რომელიც საქართველოსათვის წარმოებულ ბრძოლის პროცესში არასოდეს

კულტურის პროცესი არის პროცესი ადამიანთა მონაპოვარის განსაზოგადოებისაც, სამსოფლიო მონაპოვარედ ქცევისა ერთი მხრივ, მაგრამ ამავ დროს ეს არის პროცესი ინდივიდუალიზაციისაც, როგორც პროვინციული შემეცნებისა, ისე სოციალურ გვერდებისა.

ამ საერთო ტენდენციის კანონების თანახმად მიმდინარეობს ერთა ურთიერთობა. ერთი მხრივ მკვიდრო კავშირის ვაზა ერთა შორის, მათი დაახლოება, ათასგვარი პოლიტიკური, ეკონომიური და საერთოდ მატერიალური და სულიერი კულტურის ურთი ერთ ვაგლენის გაძლიერებით, ხოლო მეორე მხრივ ნაციონალური კულტურის თავისებური, სპეციბიური სანე და შემოქმედების განსაკუთრებული რიტმი და ტემპი.

ამ რიგად დისამილიაციის პროცესის საფუძველად მხოლოდ იმპერიალისტური პოლიტიკის მიჩნევა შეგვიძლია და იგი ლოლიკურ წინააღმდეგობაშია ისტორიული ფაქტების მიმართ.

ამბ. სტალინი აღნიშნავს იმ ფაქტს, რომ მრავალ ერთაგან შეშლვარი ბურჟუაზიული სახელმწიფონი ინგრევიან. ჩვენ უნდა დაუმბატოდ—სოციალისტური სახელმწიფონი დანიგრევიან, თუ ჩვენ უკიდურეს ცენტრალისტურად ავაშენებთ მას. ჩვენ ყოველთვის აღენიშნავდით, რომ რუსეთის რევოლუციის ფაქტორი იყო როგორც კლასობრივი, ისე ეროვნული მომენტები. ამბ. სტალინი გვეუბნება, რომ ერთა თანავრძნობა და დახმარება იყო ერთი **გადაწყვეტილი მომენტთაგანი**, რომელმაც გამარჯვება არგუნა ოქტომბრის დღეებს.

მკითხველებს მოგხსენებთ, რომ ასე არ მსჯელობდნენ წინდეს მისაზრუნენი, რომელიც მარქსისტულ თვალთახედვიდან გამოდიოდნ და მხოლოდ კლასთა ბრძოლის თეორიით ხსნიდნ არა თუ ისეთ ბუმბერაზ მოვლენას, რომელსაც წარმოადგენს რუსეთის რევოლუცია, არამედ ყოველ ფაქტს საზოგადოებრივი ცხოვრებისას. დღეს კი რევოლუციის მემკვიდრე—რუსეთის კომპარტიის ცეკა ერთგულ მემკრტს იღებს, როგორც ერთ გადაწყვეტ ფაქტორთაგანს რევოლუციის პროცესში. ეს შეხედულება საგსებით სწორია. ეს დიდი პროგრესიც არის მარქსისტულ აზროვნების.

ამბ. სტალინი გვეუბნება **„გაერთიანება ნაციონალურ რესპუბლიკებისა საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირში“** არის უკანასკნელი ეტაპი თანამშრომლობის ფორმათა განვითარებისა, რომელმაც მიიღო ამ შემთხვევაში ხასიათი ხალხთა სამხედრო-სამეურნეო და პოლიტიკური გაერთიანებისა **ერთობა, მრავალ ეროვნულ „საბჭოთა სახელმწიფოში“** (ხაზი ჩვენია ს. ა.).

მმართველობის მიმართა შეამდგომლობით რათა მიეცეს შეღავათიანი პირობები სამარტო მატარებლით სარგებლობის შესახებ. — **პურის ფევილი** მარტის განმავლობაში ა.კ. რკინის გზის მუშაია მომხმარებელ საზოგადოებამ თავის წევრებს რიცხვით 21,658, დაფრივა 20,234 ფუთი პური და 350 ფ. ფევილი.

მოშლილა. ქუთაისი მარად იყო ციხე მიუვალ პოეტმა მას უფორა „აზა ჩემო ქუთაასო სავარდო და სამაისოო“. აწ კი რა არის? როგორია აწინდელი ჩვენი პროვინციელი ქალაქები?

ქუთაისი—გაპარტახა... და განა მარტო ქუთაისს ეწვიო ეს მელი? ხევა პროვინციული ქალაქებიც მძიც ასეთ ხედვრისა... — **პროვინციული ქალაქებმა** დაპარტახეს ეროვნული ელფერი, მათომი დაემსგავსა ჩვეულებრივ—უცხო ნავისადგურს, სადაც მიდი-მოდიან ყველა წყლის ბედის მათებენნი, ფოთი ნანგრევებია, ასეა სოხუმიც.

ყველა ეს რისთვის მოხდა? მათომში, სადაც პირველად შემოვა უცხოელი, პირველად დაადგამს ფეხს საქართველოს მიწა-წყალს და ნუ თუ მის არ უნდა ეცეს თვალში მართლი კულტურა; საქართველოს სანე?

ამის მიზეზები მრავალია, მაგრამ ამ მიზეზთაგან ერთი კი მარტივი და ტიტველია; ჩვენ ყველანი პროფესორები თუ მიწის მუშები ვავრბობართ პროვინციიდან ტფილისში, მხოლოდ ტფილისში... ჩვენი კულტურა და აზროვნება როგორც უკვე ვსთქვით ტფილისში შეიკუმშა, პროვინცია ხამოწნელდა და ბურჟუზი გაეხვია. რას გვიქადის ეს?

ვისაც საქართველო უყვარს და სწამს, ვისაც მისი კეთილდღეობისათვის უძებრს გული, იმან კიდევ უნდა იცოდეს, რომ ჩვენებური ახირებული კულტურის ცენტრალიზმი და ყველა ანბანის მკოდნეთა ცენტრში თავმჯერა უდიდეს ხიფათს გვიმზადებს.

არაფერს ვიტყოდით ლიხის ვადმოლმა მხარეზე, რომ ტფილისში დაბუღრულ ზღვა ინტელიგენციას აღმოსავლეთ საქართველოსთვის მანიც გაეყვია დამხარება. მაგრამ ვინ არ იცის თუ რა დაეცემას განიცდის ამ ეამად აღმოსავლეთ საქართველოს პროვინციელი ქალაქები. დუშეთში ტენიკუმიც კი დაიხურა.

ერთ დროს ქართლსა და კახეთში განხეთქილი გამოდიოდა (გორში და სიღნაღში) მხოლოდ დიდეს კანდიერება არ იქნება თუ ვიტყვი, რომ ამ ადგილებში განხეთქს წამკითხავიც ალარა ჰყავს. სახელმწიფოებრივად აღდგენილ საქართველოს, რა თქმა უნდა ინტელიგენციის დიდი კადრი ექირა.

ამ ადგილი აქვს სერიოზულ გაუგებრობას ჩვენ არ გვეხმის რა სურდა ავტორს ეთქვა მოყვანილი ამონაწერი. თუ ეს **გაერთიანება** ნაციონალურ რესპუბლიკებისა გულისხმობს „საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირს“ მაშინ გამოდის, რომ **გაერთიანება** ყოველა კავშირი და კავშირი გაერთიანება. ასეთი არევა თერმინების ყოვლად მიუღებელია. კავშირი შესაძლებელია მათ შორის, რაც არ არის გაერთიანებული, რასაც აქვს თვითარსებობა და უკავშირდება მეორეს, მესამეს და სხ.

ამბ. სტალინი საერთოდ შეგველდა მართალია როდესაც ორ „უკონს“ ხედავს. ჩვენ კარგად ვიცით, რომ არის რუსული და ქართული შოვინიზმი როგორც არის სომხური და ადგილობრივი შოვინიზმი.

მეტად საშუალო მოვლენად უნდა ჩაითვლოს ის გარემოება, რომ ჩვენ, ქართველებს, მრავალ გვეყავს შოვინისტები, რომელნიც ავსაც და კარგსაც უარყოფს თუ კი იგი ჩრდილოეთიდან მოდის. ამ მოვლენის აღმოფხვრა დიდ სიფრთხილედ და პოლიტიკურ ტაქტს მოითხოვს. დღეს შოვინიზმი თუ კიდევ ძლიერია, ამის ერთი მიზეზი უკვიკოროსული უკონიზმი, რომელიც მკვირვების სამართლიან ეროვნულ მოთხოვნებს უკონიზმად ნათლავს.

ამბ. სტალინი ანგარიშს უწევს ნაციონალურ ერთულთა ინტერესებს და გვეუბნება, რომ უნდა დაარსდეს უმაღლეს ორგანოთა შორის საეციალურ ორგანო, სადაც ერთა თანასწორი წარმომადგენლები იქნება დაეცულია.

ეს დიდი ნაბიჯია წინ. ჩვენ არ გვაფიწყებდომ უწინ ამბ. სტალინი ებრძოდა ეროვნულ-ტეროტორიალურ ავტონომიას და აყენებდა კავკასია ავტონომიის პრინციპს, როგორც განსაზღვრულ **სამეურნეო** ოლქის ავტონომიისას.

ჩვენ ყოველთვის ვამტკიცებდით, რომ სახე მწიფოს საფუძველად ეროვნული ორგანიზმი უნდა ყოფილიყო მიღებული და არა ეკონომიური ერთული.

საღმარეო

ირევა ხალხი... და მკვრივად ეთამაშება სხივთა კრებულში. ი, ჩემი ქვეყანა ანტიკომუნისტური იქნება რომ მხოლოდ მე ვარ დასუფთვებული.

სხვა ქვეყნისაკენ იქარის გული და მოვა ლამე უზვევ კვილით. დღეს მაგონდება ჩემი წარსული ფოთოლზე შემხმარი და დაფერვლილი.

მშვიდობით, ჩემო ოცნების მხარე!.. მითხარი რამე არ გებრალდები? მშორდები, მტარჯავს ეგ სიმწუხარე და შემოხედვა შენი თვალების.

ო, რა კარგია შორეთისაკენ მივტოვდი, ირგვლივ ბრუნავდეს ველი.. დიდი ხანია სადგურზე ვიციდი. ჯერ არ სჩანს ჩემი მატარებელი.

დ. კობიძე.

მა პარტ. წრისა. ამ დღეს წ. არმიელთ გააცვენს რელიგიური ცრუმორწმუნობა.

სამხედრო რევეტრიბუნალში

საქმეების რაოდენობა. ქართულ დივიზიის რევეტრიბუნალს დღემდე შემოუვიდა ვასარჩევად 200 საქმემდე.

ხეხიის გამგზავნება. რევეტრიბუნალის სესია გაემგზავრა ქუთაისს და ბათოს საქმეების ვასარჩევად. იქ დარჩება ერთ თვეს. სესიის თავმჯდომარეთ არის ანხ. ლეკვიშვილი, კოლეგიის წევრებთან კი ანხ. ჯვარიშვილი და ბუჯიაშვილი.

ახალი პროკურორი. რევეტრიბუნალის პროკურორად დანიშნულია ანხ. შალვა მათიკაშვილი.

სახალხო გ ნათლებ მ მუშაკის 50 წლის იუბილე. (მ თ წ ო დ ე ბ ა).

ამა წლის 24 აპრილს (სამშაბათს) რუსთაველის თეატრში დანიშნულია აფრახიონ ჯაფარიძის საიუბილეო დღესასწაული, სახალხო განათლების ასპარეზზე, მისი 50 წლის მოღვაწეობის აღსანიშნავათ.

იუბილარი აფრახიონ ჯაფარიძე 50 წლის განმავლობაში განუწყვეტელი ენერგიული მუშაობა და სახალხო განათლების სარბიელზე. ამ ხნის განმავლობაში იგი ღირსეულად ატარებდა სახალხო მასწავლებლის დროშას, როგორც მოზარდი თაობის ერთგული და საუკეთესო აღმზრდელი.

იუბილარის პირადი ღირსებები, მისი თავდადასავალი, მისი მოღვაწეობის პირველ ხანებში მუშაობა განსაკუთრებით პროვინციაში, სადაც მას არა ერთხელ უხდებოდა შეტაკება სხვ. განათლების დირექტორებთან და ოლქის აგენტებთან ქართული

ენის დაცვის ნიადაგზე, უტყუარი თავდებია იმისა, რომ ქართული საზოგადოება თანაგრძობით შენდებდა ჩვენს მოწოდებას და აქტიურ მონაწილეობას მიიღებს საიუბილეო დღესასწაულში, რათა დამსახურებული და ღირსეული სახალხო მასწავლებლის 50 წლის იუბილე შესაფერისი სიდიდით და ზემოთ ჩატარდეს.

პროკურორის მასწავლებლებმა, ორგანიზაციებმა და კერძო პირებმა, რომელთაც სურთ მიიღონ მონაწილეობა იუბილეში, წინასწარ უნდა აცნობონ საიუბილეო კომიტეტს შემდეგის მისამართით: ტუილისის აღმასკომის სწავლა-განათლების განყოფილებაში.

ტუილისში. ხაიუბილეო კომიტეტი

ვაკონოპიარი სხორება

— ვეროპაში ვაკონილი კონიაევი. ლენის ტრესტის მიერ მიღებული არის ზომები მენეჯერების მიერ ვეროპაში ვაკონილი ძველი კონიაევის დასაბრუნებლად.

ინფუზარის მინის ექსპერტი. მიღებული ცნობებით ვეროპაში დიდათ არიან დაინტერესებული ადგილობრივი ინფუზარის მინით და მოქმედებით თხოვნით, რათა ვაკონილი იქნეს მათი ნიშნით. განსაკუთრებული ინტერესი იჩენენ ინგლისელი კომპანია, რომელიც მბრძანებდა უკვე იყო წინადადება ინფუზარის მინის დიდი პარტიის მიწოდების შესახებ. ამის გამო სახ. მეურნ. უმაღლეს საბჭოს სამიო კომიტეტი ვეროპაში აგზავნის ინფუზარის ნიშნებს.

ლაგოდების თამბაქო. თამბაქოს ტრესტის გამგეობამ ხელშეკრულება დასდო სიღნაღის აღმასკომსა და სიღნაღის მზარის მიუხედავად კომპანია, ლაგოდების თამბაქოს 1928 წლის მოსავლის მიწოდების შესახებ. ამ მიზნით სიღნაღის აღმასკომი ლაგოდების რაიონში იწყებს თამბაქოს მოსავლის აღებას.

საუბარი გლახთა.

„მცენარე მხოლოდ ჰერს იღებს ვარეში მიწისა და მიწის საშვალბით. ყველა დანარჩენს მთლიანად, ან ნაწილობრივ, მცენარე თვისებს მიწისაგან“.

პროფ. შულაგი.

„მას რაც ჰერსში ხდება, მიწის მუშა ვერასფერს უზამს. სულ სხვაა მიწა; აქ მუშა ნამდვილი მბრძანებელია, ენაიდან მას შეუძლია ნიადაგზე იმოქმედოს და მცენარისათვის სასარგებლო მდგომარეობა შექმნას“.

პროფ. კობიძე.

საქართველოს სამეურნეო მდგომარეობას თუ თვალს გადავავლებთ, გულახდილად უნდა ვესტკვათ, რომ ჩვენში მას კვლავ პირველ-ყოფილ მუშურეობას მისდევს.

ვისთვისაა უცნობი, რომ ჩვენი გლეხი ადამის დროის კავით ანუშავებს ნიადაგს. ვინ არ იცის, რომ ჩვენი გლეხობის უმრავლესობა დღესაც ამინდის მისერება და მისგან მოუღის კარგ მოსავალს. მოსავლობის მიზეზის და მისი გამოსწორების შესახებ ნაკლები წარმოდგენა აქვს.

სამეურნეო ცოდნის გავრცელებას დიდი უარდობა უნდა მიეცეს, რაც ჩვენს ქვეყანას ეკონომურად გაამარებს, ხოლო ეკონომურად ძლიერ ერს ბევრი რამის გაკეთება შეუძლია. რაც ერს კულტურულადაც წინ წააქვს.

როგორცა ვსტკვი, ჩვენს გლეხობას, სამწუხაროთ, არა აქვს ცოდნა ნიადაგის თვისებისა და

მასკომი ლაგოდების რაიონში იწყებს თამბაქოს თესვას 5000 დესეტინაზე. პლანტაციის ორგანიზაციისათვის თამბაქოს ტრესტის აძლევს სიღნაღის აღმასკომს შესაფერ ავანს ნაწილობრივ და ტრესტის უფლებებს იტოვებს კონტროლი გაუწიოს. ამ ავანსების ხარჯვას დანიშნულებისამებრ.

მარხელის კრამიტი. მარხელის კრამიტის გასაღება, რომელიც აქამდე დატყვეული იყო და რომელიც ყოფ. „ანდროლიტის“ ქარხანაში მზადდებდა, ისევე აღდგენილი იქნა ს. შ. უ. ს. ცენტრალური საეკონომიკური მეთოდებით: მცირე ხნის განმავლობაში გასაღებული იქნა რამოდენიმე ათეული ვაგონი კრამიტი.

„ტოლდეს“ საპანი. ყოფ. „ტოლდეს“ ქარხნის საპანი ისევე პირველი ადგილი დაიკავა, როგორ ხარისხით; ისე მოთხოვნილებით მასზე. ყოველთვიურად დაახლოებით 2 ათასი ფუთი საპანი საღდება.

მისთვისაა ცას რომ მისჩერებია. საჭიროა ამ ნაქლის გამოსწორება. საჭიროა ჩვენი აგრონომები ამტყველდნენ ამ საკითხის გარშემო და ხალხს გააცნობინა ნიადაგის თვისებები, სწავლებინა მისი გამობრუნება, რათა ხალხმა იცნოს არა ცისაკენ, არამედ იმ შავი მიწისაკენ, რომლიდანაც სარგებლობას ნახულობს. მე ვეცდები, შეძლების და ვვარად მკითხველს მივაწოდო ცოტა რამ ცნობები ნიადაგის თვისებების შესახებ.

ს ი ლ ა.

ჩვენი ქვეყანაში ხშირად გვხვდება ხოლმე ისეთი ადგილი, რომელსაც სილა ეწოდება. მიწის მუშისათვის აუცილებელი საჭიროა ცოდნა სილა ნიადაგის თვისების და მისი დაუმუშავებისა, რათა ეგ ნიადაგი უსარგებლო არ დარჩეს ჩვენი ხალხისათვის.

სილა ნიადაგი შესდგება მოსხო მარცვლები-საგან; ეგ მარცვლები, როგორც სიმშრალეში, ისე სისველის დროსაც ერთმანეთს არ იცვრის. ამის გამო სილა მუდამ ფხვიერია. სილა ნიადაგი წვიმის დროს წყალი მიეღ სისქეში თავისუფლად გადის და ზედა პირზე არასოდეს არ ჩერდება.

სოფელი სილა წყალს არ იჭერს და ზედა პირი ნიადაგისა უტად შრება, ხოლო სიღრმეში სილაზე კარგა ხახს რჩება და ამის გამო გვავლის დროს ზოგ სილა ადგილზე ამისათვის კარგი მრავალი. გვავლის დროს სილის ზედა პირი არ დასქდება ხოლმე და თუ ვინიკობა პატარა ნაპარღები გაიჩინა დღუშენილი სილით მალე ამოიგება. სი-

საზოგადოების საღ და პასუხისმგებელ ელემენტებს, საქმეს არაფერი ეშველება. მეორე მომენტი არა ნაკლებ მნიშვნელოვანი არის მილიციის ნივთიერად უზრუნველყოფის საქმე.

ადგილზე მყოფ პირმა მილიციელმა, პურის გულისთვის არ უნდა გაჰყიდოს თავისი ზნეობა. მამასადავმე საქიროა მილიციის პრესტიჟის აწვევა, მისი საღი ძალებით შევება, მათი უზრუნველყოფა.

შეფი.

საქართველოს წითელ ჯარში

საქართველოში მთლიანი ხამხედრო კოაპერაციის დელეგატთა ურილობა.

14 აპრილს ქ. ტფილისში გაიხსნება საქართველოს მთლიანი სამხედრო კოაპერ. დელეგატთა ურილობა.

წითელ დედაზე. 1-ლი ბატარეის წითელ-არმიელნი მადლობას უგზავნიან მასწავლებელს ამხ. ნიქარაძეს, რომელმაც დიდი ენერგია და უნარი გამოიჩინა წითელ არმიელებთან მეცადინეობის დროს და მცირე ხანში მოსპო წერა-კითხვის უკოდინარობა. მისი სახელი დაიწერა წითელ დედაზე.

გმირების დაბრუნება. ათასეული, რომელიც ბანდიტების წინააღმდეგ იყო წასული და რომელმაც მოსპო ბანდიტებში ხეცურეთსა და გურიაში დაბრუნდა ტფილისში, სადგურზე მათ დახვდა უფ. შემადგენლობა სამხედრო მუსიკით.

„აღდგომა“ საქვეშრომ ახეულში. აღდგომის საკავშირო ასეულში შესდგა შორიგი მეცადინეობები.

საქართველოში მთლიანი ხამხედრო კოაპერაციის დელეგატთა ურილობა.

14 აპრილს ქ. ტფილისში გაიხსნება საქართველოს მთლიანი სამხედრო კოაპერ. დელეგატთა ურილობა.

წითელ დედაზე. 1-ლი ბატარეის წითელ-არმიელნი მადლობას უგზავნიან მასწავლებელს ამხ. ნიქარაძეს, რომელმაც დიდი ენერგია და უნარი გამოიჩინა წითელ არმიელებთან მეცადინეობის დროს და მცირე ხანში მოსპო წერა-კითხვის უკოდინარობა. მისი სახელი დაიწერა წითელ დედაზე.

გმირების დაბრუნება. ათასეული, რომელიც ბანდიტების წინააღმდეგ იყო წასული და რომელმაც მოსპო ბანდიტებში ხეცურეთსა და გურიაში დაბრუნდა ტფილისში, სადგურზე მათ დახვდა უფ. შემადგენლობა სამხედრო მუსიკით.

„აღდგომა“ საქვეშრომ ახეულში. აღდგომის საკავშირო ასეულში შესდგა შორიგი მეცადინეობები.

საქართველოში მთლიანი ხამხედრო კოაპერაციის დელეგატთა ურილობა.

14 აპრილს ქ. ტფილისში გაიხსნება საქართველოს მთლიანი სამხედრო კოაპერ. დელეგატთა ურილობა.

წითელ დედაზე. 1-ლი ბატარეის წითელ-არმიელნი მადლობას უგზავნიან მასწავლებელს ამხ. ნიქარაძეს, რომელმაც დიდი ენერგია და უნარი გამოიჩინა წითელ არმიელებთან მეცადინეობის დროს და მცირე ხანში მოსპო წერა-კითხვის უკოდინარობა. მისი სახელი დაიწერა წითელ დედაზე.

გმირების დაბრუნება. ათასეული, რომელიც ბანდიტების წინააღმდეგ იყო წასული და რომელმაც მოსპო ბანდიტებში ხეცურეთსა და გურიაში დაბრუნდა ტფილისში, სადგურზე მათ დახვდა უფ. შემადგენლობა სამხედრო მუსიკით.

იმ ინტელიგენტების შესახებ კი, რომლებიც რალაც თილისმას თუმცა გაუჩინებია პროვინციაში, მაგრამ ლენის სმისა და ფუქსავატად დროის ტარების მეტს არას დადიდებთ, ჩვენ მგონის სიტყვებს მოვიყვანოთ:

„არც კაცი ვარა, რომ ცოცხალი მეგდარსა ემსგავსოს, იყოს სოფელში და სოფელსა არა რა არგოს... ჩვენი კულტურის დეცენტრალიზაციას და ინტელიგენტის ტფილისიდან პროვინციაში უკულტოლვას საქართველოს სასიცოცხლო ინტერესები მოითხოვენ.“

დღეს ამის შეუგნებლობა არაფის მიეტყვება. ვისაც უური სმენად აქვს გაიგონოს, ვისაც თვალი ხედავდ აქვს დაინახოს.

იბ—დი.

საქართველოში მთლიანი ხამხედრო კოაპერაციის დელეგატთა ურილობა.

14 აპრილს ქ. ტფილისში გაიხსნება საქართველოს მთლიანი სამხედრო კოაპერ. დელეგატთა ურილობა.

წითელ დედაზე. 1-ლი ბატარეის წითელ-არმიელნი მადლობას უგზავნიან მასწავლებელს ამხ. ნიქარაძეს, რომელმაც დიდი ენერგია და უნარი გამოიჩინა წითელ არმიელებთან მეცადინეობის დროს და მცირე ხანში მოსპო წერა-კითხვის უკოდინარობა. მისი სახელი დაიწერა წითელ დედაზე.

გმირების დაბრუნება. ათასეული, რომელიც ბანდიტების წინააღმდეგ იყო წასული და რომელმაც მოსპო ბანდიტებში ხეცურეთსა და გურიაში დაბრუნდა ტფილისში, სადგურზე მათ დახვდა უფ. შემადგენლობა სამხედრო მუსიკით.

„აღდგომა“ საქვეშრომ ახეულში. აღდგომის საკავშირო ასეულში შესდგა შორიგი მეცადინეობები.

საქართველოში მთლიანი ხამხედრო კოაპერაციის დელეგატთა ურილობა.

14 აპრილს ქ. ტფილისში გაიხსნება საქართველოს მთლიანი სამხედრო კოაპერ. დელეგატთა ურილობა.

წითელ დედაზე. 1-ლი ბატარეის წითელ-არმიელნი მადლობას უგზავნიან მასწავლებელს ამხ. ნიქარაძეს, რომელმაც დიდი ენერგია და უნარი გამოიჩინა წითელ არმიელებთან მეცადინეობის დროს და მცირე ხანში მოსპო წერა-კითხვის უკოდინარობა. მისი სახელი დაიწერა წითელ დედაზე.

გმირების დაბრუნება. ათასეული, რომელიც ბანდიტების წინააღმდეგ იყო წასული და რომელმაც მოსპო ბანდიტებში ხეცურეთსა და გურიაში დაბრუნდა ტფილისში, სადგურზე მათ დახვდა უფ. შემადგენლობა სამხედრო მუსიკით.

„აღდგომა“ საქვეშრომ ახეულში. აღდგომის საკავშირო ასეულში შესდგა შორიგი მეცადინეობები.

საქართველოში მთლიანი ხამხედრო კოაპერაციის დელეგატთა ურილობა.

14 აპრილს ქ. ტფილისში გაიხსნება საქართველოს მთლიანი სამხედრო კოაპერ. დელეგატთა ურილობა.

წითელ დედაზე. 1-ლი ბატარეის წითელ-არმიელნი მადლობას უგზავნიან მასწავლებელს ამხ. ნიქარაძეს, რომელმაც დიდი ენერგია და უნარი გამოიჩინა წითელ არმიელებთან მეცადინეობის დროს და მცირე ხანში მოსპო წერა-კითხვის უკოდინარობა. მისი სახელი დაიწერა წითელ დედაზე.

გეოლა ტფილისში—გროვულ სახელმწიფო აპარატის გამოსაქცედათ, მაგრამ ეს სრულებით არ გვაძლევს იმის უფლებას, რომ ტფილისის ვარდა ჩვენ ყველა პროვინციები უკაცურ ვყოთ და გავეყვანოთ... მით უმეტეს ტფილისში მრავალზე მრავალი ინტელიგენტი არის უსაქმოდ, ხოლო პროვინციაში მასწავლებლობასაც არა კადრულობს. ასეთი ინტელიგენტი მოლაღატეა.

ჩვენი გოდება არ ახალია, მეტად ძველია მაგრამ მარად მწარეა და იმუღებულ ვართ ხშირად ვილაპარაკოთ მის შესახებ.

ჩვენი აზრით საქართველოში აუცილებელია კულტურული ძალების დეცენტრალიზაცია ზოგ კულტურულ დაწესებულებათა პროვინციის ქალაქებში თუ მოთავსება არა, მათი ფილიალ განყოფილების დაარსება მაინც.

საქართველოში მთლიანი ხამხედრო კოაპერაციის დელეგატთა ურილობა.

14 აპრილს ქ. ტფილისში გაიხსნება საქართველოს მთლიანი სამხედრო კოაპერ. დელეგატთა ურილობა.

წითელ დედაზე. 1-ლი ბატარეის წითელ-არმიელნი მადლობას უგზავნიან მასწავლებელს ამხ. ნიქარაძეს, რომელმაც დიდი ენერგია და უნარი გამოიჩინა წითელ არმიელებთან მეცადინეობის დროს და მცირე ხანში მოსპო წერა-კითხვის უკოდინარობა. მისი სახელი დაიწერა წითელ დედაზე.

გმირების დაბრუნება. ათასეული, რომელიც ბანდიტების წინააღმდეგ იყო წასული და რომელმაც მოსპო ბანდიტებში ხეცურეთსა და გურიაში დაბრუნდა ტფილისში, სადგურზე მათ დახვდა უფ. შემადგენლობა სამხედრო მუსიკით.

„აღდგომა“ საქვეშრომ ახეულში. აღდგომის საკავშირო ასეულში შესდგა შორიგი მეცადინეობები.

საქართველოში მთლიანი ხამხედრო კოაპერაციის დელეგატთა ურილობა.

14 აპრილს ქ. ტფილისში გაიხსნება საქართველოს მთლიანი სამხედრო კოაპერ. დელეგატთა ურილობა.

წითელ დედაზე. 1-ლი ბატარეის წითელ-არმიელნი მადლობას უგზავნიან მასწავლებელს ამხ. ნიქარაძეს, რომელმაც დიდი ენერგია და უნარი გამოიჩინა წითელ არმიელებთან მეცადინეობის დროს და მცირე ხანში მოსპო წერა-კითხვის უკოდინარობა. მისი სახელი დაიწერა წითელ დედაზე.

გმირების დაბრუნება. ათასეული, რომელიც ბანდიტების წინააღმდეგ იყო წასული და რომელმაც მოსპო ბანდიტებში ხეცურეთსა და გურიაში დაბრუნდა ტფილისში, სადგურზე მათ დახვდა უფ. შემადგენლობა სამხედრო მუსიკით.

„აღდგომა“ საქვეშრომ ახეულში. აღდგომის საკავშირო ასეულში შესდგა შორიგი მეცადინეობები.

საქართველოში მთლიანი ხამხედრო კოაპერაციის დელეგატთა ურილობა.

14 აპრილს ქ. ტფილისში გაიხსნება საქართველოს მთლიანი სამხედრო კოაპერ. დელეგატთა ურილობა.

წითელ დედაზე. 1-ლი ბატარეის წითელ-არმიელნი მადლობას უგზავნიან მასწავლებელს ამხ. ნიქარაძეს, რომელმაც დიდი ენერგია და უნარი გამოიჩინა წითელ არმიელებთან მეცადინეობის დროს და მცირე ხანში მოსპო წერა-კითხვის უკოდინარობა. მისი სახელი დაიწერა წითელ დედაზე.

გმირების დაბრუნება. ათასეული, რომელიც ბანდიტების წინააღმდეგ იყო წასული და რომელმაც მოსპო ბანდიტებში ხეცურეთსა და გურიაში დაბრუნდა ტფილისში, სადგურზე მათ დახვდა უფ. შემადგენლობა სამხედრო მუსიკით.

და უფრო მალე თბება, ვიდრე სხვა ნიადაგი, რაც თესლისათვის მტრათ საჭირო და აუცილებელია.

სილის მარცვლებს შორის ბევრი თავისუფალი არე არის, რომელშიცაც ჰაერი იოლად გადის და როგორც მცენარეს ძირები, ისე თესლი უჭირბობს არ განიცდის. სილა ნიადაგში ჰაერის სიუხვეს იწვევს ჩაცვნილი მცენარეთა და ნაკილის სწრაფ ლაზობას და მცენარეთათვის საჭირო საზრდოს და მზადებას. სილა ნიადაგში თავისთავად მცენარისათვის საჭირო საზრდო ძალზე მცირეა და რაც არის, ისიც ირეცხება ზოლზე წვიმისაგან და მიქვანება სადაც დედამიწის გულში, საიდანაც ის იმავე ნიადაგს ვერ დაუბრუნდება. ამისათვის საჭიროა სილა ნიადაგის ხელოვნურად გასუფთება. მაგრამ ეს მოითხოვს ცოტადღენ ცოდნას, რომ შრომამ უნაყოფოთ არ ჩაიაროს. როგორც ვიცით, სილა წყალს არ იჭერს და ამისათვის თუ რაიმე სისუქნეა სილა ნიადაგში, წვიმა ერთბაშად მიჰქანება სადაც ჯერობაშია, დედამიწის გულში. ამ მიზეზის გამო სილა ნიადაგს, რომ ნაკელი ერთბაშად ბლომად დავაყაროთ, მართალია ნაკელი მალე დალბება, მაგრამ ვინაიდან სილა წყალს არ იჭერს, მცენარისათვის საჭირო დამზადებულ საკვებ მასალას წვიმა თან წაიღებს და წარეცხს, ხოლო ჩვენ მიერ დანაკლებული ნიადაგი კვლავ უნაყოფო დარჩება. ამისათვის უკეთესია, სილა ნიადაგი ყოველწლივ ცოტ-ცოტათი მონაკვლდეს, რაც მოსაფალს დიდად დააჩნდება, ხოლო მიწის მუშა არასფერს დაკარგავს, რადგან სასუქი რაც ნიადაგს მ-

ვაწოდებ, ზედ დათესილი მცენარე მის მოვებით ამოიღებს.

ბუნებაში ორგანიზაციის სილა ნიადაგი გვხვდება; ერთი არის მოთეთრო ფერის, მტკვრივით დაფენილი და ნაკარს ჩამოვავს, ხოლო მეორე კი, მუქი სხვა და სხვა ფერის. სილა ნიადაგის გასუფთებას უმთავრესად ხელს უშლის სიმშრალე. თუ ნიადაგს ექნება სისველე და ნაკელს დაეყაროს, ნიადაგი მალე გასუქდება და სარგებლობასაც საკარძობს მოიქნას. ასეთი წესით შეიძლება გასუქდეს მხოლოდ ისეთი ნიადაგი, რომლის სილა მოსხო მარცვლებისაგან შესდგება. რაც შეეხება მოთეთრო, ნაკარს მსგავს სილა ნიადაგს, ეს ყველა ნიადაგზე უნაყოფოა ხოლმე. ასეთ სილა ნიადაგს წვიმის შემდეგ ზედა პირზე გადაეკვრის თხელი ქერჯი, რის გამოც ნიადაგში პურის ძლიერ უჭირს გავლა. ასეთი ნიადაგი სისველემ მუშაობისას იტლიზება, ხოლო მშრალობისას ბელტებთან სცივია და მუშისაგან დიდ შრომას მოითხოვს. სილა ნიადაგს თუ შეურევთ თიხას, კირს ან ნაკელს, ნიადაგი ადვილად სუქდება და მცენარეთა სასაზრდო ნივთიერებით მდიდრდება. ამ როგორც, ერთ დროს უნაყოფო და მცენარეთათვის უსაზრდო სილა ნიადაგი, ჩვენი შრომით შეიძლება გავხადოთ სრულიად ნაყოფიერ-სარგებლო და ხელოვნური დამუშავებით მივიღოთ მისგან თვალსაჩინო სარგებლობა.

ა. გოგოლაშვილი.
(გაგონებულება იქნება)

პარტიული

— დღეს, კვირას, დილის 12 საათზე ტრიბუნას რედაქციაში დანიშნულია მთავარ კომიტეტის ხსლომა. ხსლომა გაიხსნება სწორედ დანიშნულ დროს.

კვირას, აპრილის 15 ს, დილის 10 საათზე, პარტიის მთავარ ბიუროში, დანიშნულია პარტიის ტფილისის კომიტეტის კრება; ვინაიდან ფრიად

ნიშნულთაგანი საკითხები გასაჩივრი, ამიტომ კომიტეტის წევრებს ვეალებათ უკლებლად და თავის დროზე გამოცხადდნენ.

დღეს, კვირას 15 აპრილს, დილის 10 საათზე ცენტრალურ პარტიულ ბიუროში დანიშნულია მეფთხე რაიკომის ხსლომა. მოვალენი არიან დაესწონ კანდიდატებიც.

სხვა და სხვა

უცხოელი მეცნიერები მოხვდნენ. მოსკოვის უნივერსიტეტში პროფ. მინორის (ნეგრო-პატოლოგი) ლექციას დაესწრო ამა წინა რუსეთში ჩამოსული უცხოელი მეცნიერები: პროფ. შტრუმპელი, ფერსტერი, ბუმეკ და ნონენ. ლექციის დასრულების შემდეგ უცხოელ მეცნიერებს მიესალმა სტუდენტობის წარმომადგენელი, მან აღნიშნა, რომ ამ ვაჰად მოსკოვში უცხოელ მეცნიერთა სახელები წითელი ხაზით არის გავლებული რუს პროფესორების ლექციებში. პროფ. შტრუმპელი მიესალმა რუს მეცნიერთა და სტუდენტობის და გაკვირვებით აღნიშნა, რომ რუსეთში მძლავრი ნაკადით სცემს არა მარტო საზოგადოებრივი ცხოვრება, არამედ მეცნიერულიც. ამავე მეცნიერთა პარტისაციულია მეცნიერთა სახლში, მოსკოვში, გაიმართა საზეიმო სხლომა, რომელზეც მოსმენილი იქნა პროფ. ბუმეკის შესანიშნავი სიტყვა ფსიქოლოგიისა და ფიზიოლოგიის ურთიერთ დამოკიდებულების შესახებ: ლექციის შემდეგ შესდგა კონცერტი და საუბარი.

გრანდიოზული სკანდალი. ამას წინა რუმინეთის პარლამენტში გრანდიოზული სკანდალი შეიქმნა. მცირე საბაბის გამო მთავრობის პარტიის რომელიმე დეპუტატმა პროვოკაცია შექმნის ოპოზიციის დეპუტატების მიმართ და საქმე თითქმის ხელჩართულ ბრძოლაში გადაიქცა. მალე ოპოზიცია დააწყნარეს და საქმეც გამოარკვა. აღმოჩნდა, რომ პარლამენტის ერთერთ ლოჯაში იმყოფებოდა კინო-მატოგრაფიული სურათების გადაღების, რომელიც სპეციალურად მოვიდა იმისათვის, რომ ერთი სურათისათვის, რუმინეთის ცხოვრებიდან, გადაეღო ფილმში პარლამენტის სკანდალი. მთავრობის პარტიის დეპუტატებმა, რომელთაც მეტად მნიშვნელოვანი პატი აქვთ ამ კინემატოგრაფიული საზოგადოებისა, გადასწყვიტეს, რომ სწორედ ამ დღეს მოხდებოდა სკანდალი, მაგრამ რაკი ის მაინც არ მოხდა, მაშინ ის მათ განზრახ შექმნეს. ოპოზიციის წარმომადგენლებმა, როდესაც გაიგეს ეს ამბავი, პარლამენტის თავმჯდომარეს პროტესტი განუცხად-

დეს პარლამენტის ღირსების დამცირების წინააღმდეგ, მაგრამ ეს პროტესტი უმრავლესობის მიერ უყრადღებოდ იქნა დატოვებული. პირიქით, ისინი ალბად კმაყოფილნიც იყვნენ იმის გამო, რომ პარლამენტარზიმისა და კულტურის ამ დარგში რუმინეთი პირიქით აღმოჩნდა და მართლაც აღმოაჩინა აქამდე უცნობი შეხების წერტილები კინემატოგრაფია და თანამედროვე ევროპის პარლამენტ შორის.

ფაშისტები და ფლორენტიის აკადემია. იტალიის ლიტერატურული და არტისტული წრეები ძალზე აღელვებულნი არიან იმ გარემოების გამო, რომ ფაშისტურმა მთავრობამ უარი განაცხადა სუბსიდების მიცემაზე, ცნობილ ფლორენტიის აკადემიის „დელა კრუსკისათვის“. ამავე დროს, „დელა კრუსკა“ არა თუ უძველესი, არამედ ყველაზე ცნობილი აკადემია აპენინის ნახევარ კუნძულისა. ის დაარსებული იყო 1582 წელს და სახელი გაითქვა იტალიურ ენის ენციკლოპედიური ლექსიკონის გამოცემით, რომლის პირველი ტომი 1886 წელს გამოვიდა და რომელიც დღემდე, ე. ი. 57 წლის შემდეგ მხოლოდ ასო ო-ნამდე არის მიყვანილი. აკადემიის ამ სივანიანის გამო ხსნის თავის უარს სუბსიდებზე, — იტალიის განათლების სამინისტრო, რომელიც ამტკიცებს, რომ ის არაერთხელ უთითებდა ფლორენტიის აკადემიას, რომ აუცილებელი არის მუშაობის დაჩქარება, მაგრამ მეცნიერები, ალბად, უარს აცხადებენ მუსოლინის ფაშისტური მეთოდების გამოყენებაზე ფილოლოგიაში. ამ ვაჰად, რომის და ფლორენტიის ლიტერატურულ წრეებში იმას აღნიშნავენ, რომ სხვა აკადემიებშიც, მგალითად, პარიზის, რომლებიც ლექსიკონების შედგენაზე მუშაობენ, დაახლოებით იმავე ტემპით მუშაობენ, როგორც ფლორენტიის აკადემია და უარი სუბსიდიანზე, რომელსაც ლიკვიდაცია მოყვება იტალიის ერთ საუკეთესო კულტურულ ინსტიტუტისა, საეგნით უსაფუძვლო არის.

ლიტორიაში იქნა სადებიუტო მიწვეული პიესა „ქორიან ტოროლოში“.

ამ წლიდან იწყება სასცენო ასპარეზე მოღვაწეობა თამარ გოგოლაშვილისა. მიუხედავად ამისა, შეხაფერ „კარიერას“ მოკლებული თამ. გოგოლაშვილი მოკლებულია შეხაფერ დაფასებას. დღიდან სახალხო სახლის დაარსებისა, თამარა მთელი თავისი ტენერებით და მალალი ნიჭით ერთგულად ემსახურება სახალხო სახლს, იმ სახალხო სახლს, რომელშიც მხოლოდ მშრომელი ხალხი დაიარება და რამდენიმე წელიწადია ეზიარება კულტურას. წარსული ისტორიიდან ვიცით, რომ ბევრიხთვის ასეთი ხალხის სამსახური იოლი მოსაწველელი საქმე არ იყო და ბევრისთვის დღესაც ასეა. დღესაც, სამწუხაროდ, მშრომელი ხალხის ტანჯულ ცხოვრებას საქმარისადა ჰყავს ორგულნი და ფარისევლი ტაძრის „მუშაკ-მსახურნი“, მაგრამ ჩაგრული ხალხის გათვითცნობიერების სადარჯოზე თამარ გოგოლაშვილისთან ქართველი კულტურისანი მსახიობი ქალები ფიზიკალ სდგანან. თამარს, მშრომელი ხალხი უყვარს და მისი მომავალი სწამს. და რომ ეს ასეა, ამას თამარის სახალხო ხალხში დიდი ხნის დეწლი გვიმტკიცებს. ასეთები კი ჩვენთვის უაღრესად საყვარელი არიან. ჩვენც თამარს პატივს ვცემთ არა მარტო იმისთვის, რომ ის ერთი ძლიერი დრამატული როლების ნიჭიერი აღმსრულებელია და ამშვენებს ჩვენს მშობლიურ ხელოვნების არენას, არამედ იმითაც, რომ ის, სახალხო თეატრის თანამშრომელთა კოლეგიის ერთი ძველი თანამშრომელთაგანი ვახლავთ. დღეს, 15 აპრილს სახალხო ხალხში თამარ გოგოლაშვილის პარტისაციული შესდგება ბენეფისი. მობენეფისე სდგამს ახალგაზრდა დრამატურგის კ. გერგესელის პიესა „უღლონორასა“.

ამ დღეს ქართველ საზოგადოებას და განსაკუთრებით მუშებს, მართებთ შესაფერი პარტიე სცენ დამსახურებულ ქართველ ქალს, რომელმაც არ დაივიწყა და შეგნებული და პირნათელი სამსახური გაუწია მუშათა კლასის კულტურის საქმეს მუშათა თეატრში—მუშათა სახლში.
— ვაჰა ასეთ ქალს!

მუშა დ. მელი.

აღ. მაისურაძის მომღ. გუნდის კონცერტი ნაძალადევის თეატრში გაიმართება ხუთშაბათს, აპრილის 19-ს. შესრულებული იქნება საუკეთესო სახალხო სიმღერები, ტრიო-დუეტები და სხვა. შესრულებული იქნება სურათი სიმღერებიც: გლენ-ქაცთა ცხოვრებიდან—(გუთინის დედა).
ფანდურზე შესრულება შიორები და სხვა.

1923 წ. კვირას აპრილის 15-ს სახალხო სახლში თამარ გოგოლაშვილის ხალამო. პოლიტ. გან. ქართულ დრამატ. დასის მიერ წარმოდგენილი იქნება პირველი ამ სეზონში ნ. გერგესელის მიერ გადაღებული „უღლონორა“ პიესა 3 8 2) „ღარისპანის გასაქირი“ დავ. კლდიაშვილისა 1 მოქ. მსახიობ თამარა გოგოლაშვილის მონაწილეობით.

ხალიტერატურა-სამხატვრო უფროსი აკადემიკოსი—20 აპრილს ტფილისში პავლე მ. საყვარელიძის რედაქტორობით გამოვიდა „ღარისპანის“ სალიტერატურო-სამხატვრო უფროსი აკადემიკოსი.

სახალხო წიგნები: იწყებოდა და ამ დღესში გამოვა განათლების სახ. კომისარიატის სოც. აღზრდის მთავარ-მაროველობის მიერ შედგენილი საბავშვო წიგნები: „გაზაფხული“ და „ზაფხული“. წიგნები დასურათებულია და იბეჭდება საუკეთესო ქაღალდზე.

ეგ. ნინოშვილის ნაწარმოები ხომალტ ენაზე. სომეხ მხატვარი და ლიტერატორი ბაშვილიანი თარგმნის სომხურ ენაზე ეგნატე ნინოშვილის მოთხრობას „მოსე მწერალს“.

უფროსი „1-ლი მაისის ამბობება ხომალტ-ში“. ა. — ქ. კომ. პარტ. ცენტ. კომიტეტი სცემს უფროსს „1-ლი მაისის ამბობება ხომალტში“. უფროსს წიგნები: „გაზაფხული“ წიგნები აღნიშნულ დღზე, მოგონებები და სხ.

რეჟისორ ვახტანგ მჭედლიშვილის ჩამოსხლი — ამ დღესში ტფილისში ჩამოვა მოსკოვის სამხატვრო და მცირე თეატრების რეჟისორი ვახტანგ მჭედლიშვილი, რომელიც დასდგამს რუსთაველის თეატრში რამოდენიმე წარმოდგენას.

აღ. იმედაშვილის ბენეფისი—ხუთშაბათს 19 აპრილს რუსთაველის თეატრში გაიმართება ნიჭიერი მსახიობ ალ. იმედაშვილის ბენეფისი. წარმოდგენილ იქნება შექსპირის „მაკბეტო“. მაკბეტის როლს შესრულებს თვით იმედაშვილი.

აღ. ინაშვილის ბენეფისი. დღეს სახ. ოპერის თეატრში საზღვარ-გარეთ გამგზავრების წინ გაიმართება საოპერო მსახიობ ალ. ინაშვილის გამოსათხოვარი ბენეფისი. წარმოდგენილი იქნება „ტოსკა“ და „ბესალამი და ეთერი“ მეოთხე მოქმედება. მონაწილეობენ საუკეთესო ძალები. დირიჟორობს ფალიაშვილი.

„რუსთაველის თეატრი“. დღეს რუსთაველის თეატრში წარმოდგენილი იქნება მესამედი ოპერეტკა „ნატრის თვლი“.

წმინდი რამდამიის მიხარბ

1918 წლიდან ვირიცხებოდი საქართველოს სოც.-ფედერ. სარ. პარტიაში, მაგრამ დავრწმუნდი რა, რომ მთელი მათი მუშაობა გამოიხატებოდა, მხოლოდ კაბინეტში მუშაობით და არავითარი კავშირი არ ქონდათ საქართველოს მშრომელ ხალხთან ამიტომ თავს ვანებებ მეშორევენი ფედერალისტების პარტიას და გადავდივარ საქართველოს მემარცხენე სოც.-ფედერალისტთა სარეგ. პარტიაში, როგორც ერთადერთ დამცველი საქართველოს მშრომელი ხალხს.

1923 წ. აპრილის 11. ქ. ტფილისი.

რედაქტორი—სარედქციო კოლეგია. გამომცემელი—მთავარი კომიტეტი.

თანახვად სვილიის ალგასკოვს პრაზილიუმის დაღვანი-ლაგისა

ამა წლის 7 აპრილის თარიღით, 15 აპრილიდან ქალაქის აბანოებში შემოღებულია შემდეგი ტარიფი:

აბანო № 3. (ყოფ. სუშბათაშვილის)	ნომრები: 1, 2, 3, საერთო	350,000 მან. 70,000 „
აბანო № 4 (ყოფ. არლუთინისკის)	ნომრები: 1, 2, 3, 4, 5, 6, საერთო	350,000 მან. 70,000 „
აბანო № 5 (ყოფ. ციციანოვის)	ნომრები: 1, 2, 3, 4, საერთო	300,000 მან. 70,000 „
აბანო № 6. (ყოფ. ფანტაზია)	ნომრები: 1, 2, 3, 4, საერთო. კაცების და ქალების	350,000 მან. 70,000 „
აბანო № 7 (ყოფ. ერეკლეს და შალამოვის)	ნომრები: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, საერთო.	350,000 მან. 70,000 „
აბანო № 8 (ყოფ. ორბელიანის)	ნომრები: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10. საერთო.	350,000 მან. 70,000 „
აბანო № 9 (ყოფ. მიროვივის)	ნომრები: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, საერთო კაცების და ქალების.	350,000 მან. 70,000 „
აბანო № 13. (ყოფ. კარაჯევის)	საერთო კაცები.	80,000 მან.
აბანო № 14. (ყოფ. უნანოვის)	ნომრები: 1, 2, 3, 4, 5, 5, 7, 8, საერთო კაცების და ქალების.	350,000 მან. 80,000 „

აღმინისტრაცია.
№ 317—2—2

ხილვები

მსახიობი თეატრ მოვლავილი (მისი დღევანდელი ბენეფისის გამო) ჩვენი მშობლიური კულტურის შემოქმედებას ისეთი იოლი და ფართო სამოქმედო ასპარეზი არის დროს არა ჰქონია, როგორც დღეს—გსურთ გულწრფელი სამსახური ეროვნულ კულტურის სარბიელზე?—აი ბურთი და მოედანი... მაგრამ ასე არ ვახლდათ წინეთ; უძველეს დროს რომ თავი მივანებოთ და გავიხსენოთ 1905—1906 წლები, აქ მთელი თავანწირული ბრძოლები განიცადეს ქართულმა კულტურულმა ძალებმა რომ-

მანოვების „ველიკოროსული“ მიმდინარეობის წინა-აღმდეგ. ცარიზმის ყვავ-ყორანთ გაფთრებით ებრძოდნენ ქართული კულტურული ძალები და ამით რომცს ეკუთვნის უუქველად ჯერედ კიდევ ახალგაზრდა, მაგრამ ძველი სახალხო მუშაკი, მსახიობი ქალი თ. გოგოლაშვილი: თამარ გოგოლაშვილი პირველად ჩვენ ვიხილეთ სურამის სცენაზე ტრ. რამიშვილის პიესა „მეზობლებში“ „ტასოს“ როლში, შემდეგ კი 1906 წ. მარ. დემურისა წინადღებობთ ავკალის მუშათა აუ-